

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Adam Jewgraf
Sędzia SA:	Anna Guzińska
Sędzia SA:	Walter Komorek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2012 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku **Grupy Handlowej (...) Sp. z o.o. w W.**

przeciwko **S. S.**

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia obowiązanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 7 października 2011 r., sygn. akt I Co 167/11

p o s t a n a w i a: oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Świdnicy zabezpieczył roszczenie uprawnionej Grupy Handlowej (...) Sp. z o.o. w W. skierowane przeciwko obowiązanemu S. S. o zapłatę poprzez zajęcie wierzytelności na jego rachunku bankowym na łączną kwotę 5.460.000 zł. Z uzasadnienia wynika, że uprawniona Grupa Handlowa (...) Sp. z o.o. w W. w dniu 30 sierpnia 2011 r. nabyła umową notarialną wszystkie udziały obowiązanego w Kopalni (...) Sp. z o.o. W umowie zapisano, że wszystkie oświadczenia i zapewnienia w sposób kompletny, prawdziwy, rzetelny oraz prawidłowy przedstawiają stan prawny i sytuację ekonomiczną Kopalni (...) Sp. z o.o. Bez powyższych oświadczeń i zapewnień nie doszłoby do zawarcia umowy. Wśród oświadczeń i zapewnień znajdują się stwierdzenia, że nie toczą się żadne postępowania, których skutkiem mogłoby być ograniczenie lub uniemożliwienie w dotychczasowy sposób prowadzenia działalności gospodarczej przez Kopalnię (...) Sp. z o.o. Znajduje się tam również zapewnienie, że nieruchomości posiadane przez tę ostatnią Spółkę mogą być wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem bez konieczności podejmowania dodatkowych działań oraz że nie są obciążone innymi prawami niż tymi wymienionymi w umowie.

Tymczasem toczy się szereg postępowań, które mogą w sposób znaczący ograniczyć lub wręcz uniemożliwić prowadzenie działalności przez Kopalnię. Są one związane z dokonanymi zajęciami komorniczymi wierzytelności (...) S.A. oraz prawa do wydobycia przez w/w firmę 357.143 ton metrycznych granitu, przy zajęciu już wydobytych 400 ton granitu. Powyższe należy wyceniać na kwotę 2.860.000 zł. Ponadto w budynku mieszkalnym posadowionym na

terenie, gdzie ma być prowadzone dalsze wydobywanie, zamieszkuje i jest zameldowanych 8 osób. Dopiero zapewnienie im lokali zastępczych o powierzchni co najmniej 40 m² każdy – będzie to kosztowało ok. 800.000 zł – pozwoli na zwolnienie przez te osoby nieruchomości i uczynienie z niej użytku planowanego przez uprawnioną. Dalej w umowie nie wymieniono umowy dzierżawy, mocą której dzierżawca może wydobywać granit za uiszczeniem czynszu w kwocie 1.800.000 zł. Ta ostatnia kwota będzie odpowiadać odszkodowaniu, jakiego zażąda dzierżawca, jeżeli nie będzie mógł wykonywać swojego prawa z umowy. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że łączna cena udziałów jest zawyżona, co usprawiedliwia żądanie zwrotu części tej ceny w kwocie 5.460.000 zł.

W zażaleniu na to postanowienie, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie, obowiązany zarzucił brak interesu prawnego uprawnionej w żądaniu tego zabezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Drugą wymaganą kumulatywnie przez art. 730¹ k.p.c. podstawą zabezpieczenia jest interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W § 2 tego artykułu ustawodawca określił kiedy występuje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia – jeżeli brak zabezpieczenia uniemożliwia lub poważnie utrudnia wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Samo pojęcie interesu prawnego, traktowane jako szczególny rodzaj klauzuli generalnej, wywołuje różne wątpliwości interpretacyjne, o czym świadczy bogata literatura i orzecznictwo do tych instytucji procesowych, które posługują się pojęciem interesu. Najczęściej interes ten określa się jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego o odpowiedniej treści.

W art. 730¹ § 2 k.p.c. kojarzy się interes prawny z celem postępowania. Celem postępowania zabezpieczającego jest niewątpliwie także umożliwienie wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia. Chodzi nie tylko o zapewnienie wykonalności orzeczeń, które nadają się do wykonania w drodze egzekucyjnej, ale także o zapewnienie skuteczności orzeczeń, które nie nadają się do egzekucji oraz o tymczasowe zaspokojenie roszczeń osób uprawnionych w zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy postępowania zabezpieczającego.

Udział jest częścią kapitału zakładowego i jako prawo obligacyjne może być przedmiotem obrotu. Udział rozumiany jako kompleks praw i obowiązków może być przenoszony na inną osobę. Wraz z przeniesieniem tych praw i obowiązków dochodzi do przeniesienia pewnych wartości majątkowych wynikających z bilansu spółki, a przypadających na wartość udziału. Kwoty otrzymywane za udział mogą odpowiadać jego wartości nominalnej, ale mogą również zupełnie się z nią różnić. O cenie udziału decyduje zbywca i nabywca. Ten ostatni będzie płacił taką cenę, jaka wynika z wartości rynkowej udziału. Przy zawieraniu umowy sprzedaży udziałów należy przestrzegać tego, by nabywca miał pełną wiedzę nie tylko o ewentualnych obciążeniach udziałów, ale ponadto o stanie majątkowym, a w szczególności o zadłużeniu spółki.

Kodeksy handlowe państw, które przyjmują odrębność prawa handlowego, zawierają klauzule nakazujące wspólnikom postępować zgodnie z zasadami lojalności i zakazujące nadużywania prawa. Polski kodeks spółek handlowych zakłada jedność prawa cywilnego i przyznaje jedynie ograniczoną autonomię prawu spółek handlowych. Jednak art. 2 k.s.h. odsyła w kwestiach nienormowanych do kodeksu cywilnego, między innymi do art. 5 zakazującego nadużywania prawa oraz do innych klauzul generalnych. W przedmiotowej sprawie uzgodniona z nabywcą cena udziałów stanowi dla niego stratę, gdyż według jego twierdzeń nie kryje się za nią rzeczywista wartość majątku spółki z o.o. prowadzącej Kopalnię (...). W pozwie uprawniona podała fakty uprawdopodobniające jej roszczenie i interes prawny w jego zabezpieczeniu. O tym, czy tak jest w istocie Sąd Okręgowy ustalił po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego na okoliczność rzeczywistej wartości udziałów. Ewentualne ich niedoszacowanie